

ยิ่งรวย จะยิ่งหยาบคาย

สิ่งที่เป็นลบเบื้องต้นเกี่ยวกับความมั่งคั่ง นอกจาก “ความงก” มากขึ้นแล้ว คือ ภาระความรับผิดชอบในการรักษาเงินทองที่มีอยู่และให้คงอยู่ขึ้น ส่วนที่เป็นลบอีกประการหนึ่งก็คือ ความหยิ่งผยอง ความหยาบคาย ไม่ถ่อม ไม่สนใจใคร ซึ่งนำไปสู่การสูญเสียเป็นอันมาก ดังนั้นจึงต้องระวังเป็นพิเศษเมื่อมีเงินทองมากขึ้น เพราะลักษณะเป็นลบเช่นนี้จะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ

ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยาชื่อ Dr. Dacher Keltner ที่เบิร์กลีย์ (The University of California at Berkeley) ทำการทดลองโดยการอัดวิดีโอภาพนักศึกษามหาวิทยาลัยกว่า 100 คน ที่ไม่รู้จักกันมารวมกันไว้ในห้องหนึ่งโดยไม่ให้อำนาจเขาแบ่งนักศึกษาเหล่านี้ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจดี และอีกกลุ่มหนึ่งไม่ดี สิ่งที่เขาพบยืนยันความเชื่อของเขาที่ว่า “คนยิ่งรวย ยิ่งหยาบคาย”

อาจารย์ท่านนี้พบว่า ในกลุ่มครอบครัวรวยมีแนวโน้มที่จะ “หยาบคาย” ในระหว่างความเสียบในห้อง กล่าวคือ ต่างคนจะต่างนั่งทำอะไรของตนเอง เช่น หวีผม ทาแป้ง ทาปาก ฯลฯ โดยไม่มองหรือทักทายกัน หรือแสดงท่าทางว่ามีคนอื่นอยู่ในห้องด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้คือสัญญาณของ “ความหยาบคาย”

สำหรับกลุ่มที่ไม่รวย นักศึกษาจะมีที่ทำสนใจซึ่งกันและกันมากกว่า มีการหัวเราะหรือยักคิ้ว มีท่าทางแสดงการยอมรับการมีคนอื่นอยู่ในห้อง โดยสรุปคือ มีลักษณะของ “ความสุภาพ” มากกว่าอย่างเห็นได้ชัด

ผลการทดลอง

Dr. Keltner สรุปว่า ผลจากการทดลองยืนยันพฤติกรรมพื้นฐานของสัตว์โดยทั่วไป กล่าวคือ สัตว์ที่ยังอยู่บนวงจรอาหารที่สูง คือมีความแข็งแรงกว่า ต่อสู้กับโลกได้ดีกว่า จะมีท่าที่ไม่สนใจสัตว์ที่อยู่ในวงจรอาหารที่ต่ำกว่า สัตว์ใหญ่ที่กินสัตว์เล็กกว่าเป็นอาหาร ไม่ถ่อมหรือแคร์สัตว์ที่เล็กกว่า ในขณะที่สัตว์ที่อยู่ในส่วนล่างของวงจรจะแคร์สัตว์ใหญ่ เพราะการอยู่รอดของตนขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของสัตว์ใหญ่กว่า

สำหรับมนุษย์นั้น Dr. Keltner เชื่อว่า ประสบการณ์จากความมั่งคั่งทำให้เขาเกิดความโล่งใจจนกว่า เนื่องจากไม่ต้องพึ่งพา ไม่ต้องคิดถึงหัวอก เพราะมีความเป็นไปได้น้อยที่จะต้องขอความช่วยเหลือในวันหน้า ในขณะที่สถานการณ์ตรงกันข้ามเกิดกับคนที่จนกว่า ความไม่แน่นอนที่อาจต้องพึ่งพิงคนรวยกว่าในอนาคต ทำให้ต้องใส่ใจคนอื่น ๆ ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้เขาเป็นคนสุภาพโดยไม่ตั้งใจ

ความจริงข้อนี้เป็นสิ่งน่าพึงสำเหนียกสำหรับคนมีเงินหรือคนพอมีเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคนที่เพิ่งเปลี่ยนสถานะขึ้นมา ถึงแม้จะไม่ตั้งใจ “หยาบคาย” แต่ก็อาจกระทำสิ่ง “หยาบคาย” ไปโดยไม่รู้ตัว เพราะธรรมชาติของสิ่งที่กล่าวมาแล้ว

ยิ่งรวยขึ้นเท่าใดก็ยิ่งต้องระวังตัวมากขึ้นเพียงนั้น ทรายที่ดังต้องการเป็นคนรักของเพื่อน ของญาติ ของลูกน้องอยู่ อย่าลืมนะว่าจะยังถูกจับตามองจากคนรอบด้านมากเป็นพิเศษเมื่อรวยขึ้น หากไม่พยายามฝึกความเป็นลบอันเกิดจากความรวยที่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติแล้ว โดยปล่อยปละละเลยให้มันเป็นไปตามเส้นทางของธรรมชาติ ท่านอาจถูกเกลียดชังโดยตนเองไม่เข้าใจก็เป็นได้

คงจะไม่มียะไรน่าเศร้าไปกว่าเมื่อมีเงินแล้วกลับถูกเกลียดชังมากขึ้น ขาดเพื่อนที่จริงใจ จะมีก็แต่ความสุขกายที่เงินทองหาซื้อให้ได้ แต่ไม่มีความสุขใจเลย

การรวยขึ้นไม่จำเป็นว่าจะทำให้มีความสุข ซึ่งประกอบด้วยความสุขกายและความสุขใจมากขึ้นเสมอไป เพราะความสุขกายนั้นเป็นองค์ประกอบของความสุขที่เป็นส่วนเล็กกว่าความสุขใจ ☺

